nieuws

Rendabiliteit akkerbouw staat stevig onder druk

nieuws

Terwijl de omzet van land- en tuinbouw in Vlaanderen globaal met acht procent toeneemt tegenover het slechte jaar 2016, maken akkerbouwers opnieuw geen te best jaar mee. Vorig jaar verpieterden hun gewassen door de extreme neerslaghoeveelheden in mei en juni. Op hetzelfde tijdstip dit jaar lagen de percelen er gortdroog bij. In West-Vlaanderen kwam de neerslag te laat, elders vaak net op tijd. Op de markt zijn de kansen niet in gunstige zin gekeerd: graan, suikerbieten en aardappelen brengen veel kilo's maar weinig centen op.

5 OKTOBER 2017 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:37

Lees meer over:
akkerbouw

Terwijl de omzet van land- en tuinbouw in Vlaanderen globaal met acht procent toeneemt tegenover het slechte jaar 2016, maken akkerbouwers opnieuw geen te best jaar mee. Vorig jaar verpieterden hun gewassen door de extreme neerslaghoeveelheden in mei en juni. Op hetzelfde tijdstip dit jaar lagen de percelen er gortdroog bij. In West-Vlaanderen kwam de neerslag te laat, elders vaak net op tijd. Op de markt zijn de kansen niet in gunstige zin gekeerd: graan, suikerbieten en aardappelen brengen veel kilo's maar weinig centen op.

In 2017 hebben de Vlaamse akkerbouwers flink gesnoeid in het graanareaal. Zowel de oppervlakte wintertarwe als de oppervlakte wintergerst en korrelmaïs daalden merkbaar. De opbrengsten vielen mee, ondanks de voorjaarsdroogte. Gemiddeld werd zo'n 9 ton graan per hectare geoogst, wat aanzienlijk meer is dan in 2016, toen de oogst geteisterd werd door forse neerslag en er gemiddeld slechts 6,8 ton graan per hectare geoogst werd. Ook verwacht Boerenbond dat de maïsoogst aanzienlijk beter zal zijn dan in 2016. West-Vlaanderen vormt daarop een uitzondering omwille van de aanhoudende voorjaarsdroogte.

In de Europese Unie zal de graanproductie eveneens groter zijn dan in 2016. Op internationaal vlak werden goede oogstresultaten geboekt. Zo realiseert Rusland dit jaar een recordoogst en het land zal naar verwachting een recordvolume graan exporteren. Dit geldt ook voor Oekraïne. Door de goede internationale oogsten is de wereldwijde graanproductie in 2017 opnieuw groter dan het verbruik. Bijgevolg verwacht Boerenbond dat de huidige lage prijzen een constante zijn.

Globaal verwacht Boerenbond in Vlaanderen, door de grotere opbrengsten, een omzetstijging voor graan met 16 procent ten opzichte van 2016. Vergelijken we de graanoogst van 2017 met het vijfjarig gemiddelde, dan is 2017 een doorsnee jaar. Dat klinkt beter dan het is, want de graanprijs blijft sedert de oogst van 2014 op een te laag prijsniveau steken en draagt sindsdien niet substantieel bij aan het inkomen van akkerbouwers. Daarom proberen zij hun boterham te verdienen met aardappelen, suikerbieten en soms ook met industriegroenten.

De teelt van aardappelen voor de verwerkende industrie neemt onder impuls van fabrieken die nieuwe productielijnen openden een hoge vlucht in Vlaanderen. Na een stijging van het Vlaamse areaal aardappelen met 15 procent in 2016, volgde in 2017 een nieuwe stijging met 4 procent. Vlaanderen telde dit seizoen 53.000 hectare aardappelen. Niet alleen in Vlaanderen en bij uitbreiding in België is het aardappelareaal gestegen. Hetzelfde gebeurde in de andere belangrijke productiegebieden: Duitsland, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. In de vijf Noord-West-Europese landen samen steeg het areaal met 5 procent, nadat er ook in 2016 al 5 procent meer aardappelen uitgeplant werden. Vergeleken met het vijfjarige gemiddelde ligt het areaal 8,3 procent hoger.

In de vijf grote productiegebieden verwacht men gemiddelde opbrengsten. Wel was er in Vlaanderen, en in het bijzonder in West-Vlaanderen, een zeer flauwe opbrengst van de vroege aardappelen. “Door de droogte werd er gewacht met rooien omdat de knollen te klein waren, maar ondertussen bevoorraadde de handel zich in Duitsland waar de opbrengsten een stuk beter waren”, weet Boerenbond-adviseur François Huyghe. In de loop van augustus zijn late aardappelrassen zoals bintje en fontane fors gegroeid. In 2016 werd gemiddeld maar 37 ton per hectare bewaaraardappelen gerooid, terwijl we nu 45 à 50 ton zullen halen. Dit cijfer ligt precies op het gemiddelde van de voorbije vijf jaar.

Op de vrije aardappelmarkt zijn de prijzen de voorbije weken ingestort. De proefcentra voor aardappelteelt PCA en Fiwap noteren een prijs van 30 tot 40 euro per ton bintjes geschikt voor friet. Komt een handelaar of frietfabriek fontane- of challenger-aardappelen laden bij de boer, dan bedraagt de prijs meestal 50 euro per ton. Veel transacties zijn er niet omdat de industrie vooral contractaardappelen verwerkt, en eerder aangekochte volumes en soms overtonnen.

Gezien het historisch grote areaal en de goede opbrengsten in de belangrijkste productiegebieden is de slechte aardappelprijs niet verwonderlijk. “In Vlaanderen wordt ongeveer 40 procent van de aardappelen op de vrije markt verhandeld. De overige 60 procent van de productie wordt onder contract verbouwd. De contractprijs steeg in 2017 tegenover 2016”, nuanceert Huyghe. “Rekening houdend met zowel de contractprijzen als met ontwikkelingen op de vrije aardappelmarkt, wordt uitgegaan van een gemiddeld prijsniveau dat ruim een kwart lager zal liggen dan in 2016. Voor de vrije markt ziet het er alleszins dramatisch uit met prijzen die 75 procent lager liggen dan vorig jaar.”

Door de slechte graanprijzen telen akkerbouwers minder wintergranen en korrelmaïs. Het graanareaal viel dit seizoen zo maar even 10.000 hectare kleiner uit, en verloor terrein aan aardappelen maar ook aan suikerbieten. Ook van korrelmaïs was er circa 4.000 hectare minder uitgezaaid. Het verdwijnen van het suikerquotum liet akkerbouwers toe om hun areaal suikerbieten met 11 procent uit te breiden ten opzichte van 2016. De Tiense suikerfabriek gaat uit van een gemiddelde opbrengst van 96 ton bieten per hectare (tegenover 70 ton/ha in 2016), terwijl bij de leveranciers van Iscal Sugar gerekend wordt op een gemiddelde bietenproductie van 90 ton per hectare (tegenover 72 ton/ha in 2016). Dit is ongeveer 20 procent hoger dan het vijfjarig gemiddelde.

Rekening houdend met een verwacht suikergehalte van 16 à 17 procent verwacht Boerenbond, in vergelijking met 2016, een stijging van de suikerproductie met 36 procent. “Het is nog onduidelijk of het prijsniveau van de campagne 2016 zal gehaald worden. Verwacht wordt dat de grote productie, zowel bij ons als in andere Europese lidstaten, op de suikerprijzen zal drukken”, zegt adviseur François Huyghe. “Feit is dat het Europees bietenareaal met liefst 16,2 procent gestegen is. In 17 van de 19 lidstaten waar bieten geteeld worden, breidde het areaal uit.”

Granen, aardappelen en suikerbieten zijn de belangrijkste akkerbouwteelten in Vlaanderen. Vlas, dat hard te lijden had onder de voorjaarsdroogte (-35% opbrengst t.o.v. 2016 en -20% t.o.v. het vijfjarig gemiddelde) en koolzaad (verdubbeling van de oogst en omzet door gestegen areaal en hogere opbrengsten/ha t.o.v. 2016 en behoud van prijs) zijn kleinere teelten maar door hun kleurrijke bloeiwijze heel zichtbaar in het landschap.

Wat betekenen al die areaal- en prijsevoluties nu voor het inkomen van een akkerbouwer? Om dat te weten, grijpen we terug naar de rendabiliteitsbarometer van Boerenbond die gebaseerd is op bedrijfseconomische boekhoudingen, aangevuld met actuele verkoopprijzen. Huyghe: “We rekenen met ‘een gemiddeld Vlaams akkerbouwbedrijf’ dat aardappelen (60% op contract, 40% vrij) teelt, evenals suikerbieten, granen en korrelmaïs. We komen in 2017 tot een saldo-index die slechts 81 procent is van het vijfjaarlijkse gemiddelde (2012-2016).” Vaststelling: het belang van suikerbieten in het inkomen van een akkerbouwer – ooit een financiële sterkhouder – is de voorbije jaren voortdurend gedaald. De index-daling in 2017 ten opzichte van 2016 is voornamelijk toe te schrijven aan de sterke prijsdaling van aardappelen op de vrije markt.

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada